

LATVIJAS AKTUĀRU ASOCIĀCIJAS PROFESIONĀLĀS TĀLĀKIZGLĪTĪBAS NOLIKUMS

Latvijas Aktuāru asociācijas (turpmāk tekstā – LAA vai Aktuāru asociācija) tālākizglītības nolikums (turpmāk tekstā – Nolikums) izstrādāts pamatojoties uz LAA Statūtu 3.3 un 3.4 punktu prasībām un atbilstoši Eiropas Aktuāru konsultatīvās grupas *European Actuarial Consultative Group* profesionālās tālākizglītības Stratēģijai. Nolikums attiecas vienādi gan uz Aktuāru Asociācijas Biedriem (AAB), gan Asociētajiem Aktuāru Asociācijas Biedriem (AAAB) (turpmāk tekstā abas biedru kategorijas - Aktuāru asociācijas biedri, ja viennozīmīgi nav norādīta konkrēta biedra kategorija).

Profesionālās tālākizglītības Nolikuma jauno redakciju apstiprinājusi LAA biedru Kopsapulce 2024.gada 27.martā.

Profesionālās tālākizglītības nepieciešamība

Aktuāra, kā profesijas darbība aptver finanšu un apdrošināšanas nozares, kā arī pensiju plānošanu. Aktuāra darbam ir ilgtermiņa ietekme uz ekonomiku un sabiedrību. Saskaņā ar to Aktuāru asociācijas biedru raksturo specifisks profesionālo spēju un darbību kopums. Situācijas un sistēmas (finanšu, ekonomiskā, demogrāfiskā, ekoloģiskā, utt.), ar kurām nākas saskarties aktuāram savā profesionālajā darbā, mainās un attīstās. Lai profesionālās spējas uzturētu augstā līmenī, Aktuāru asociācijas biedram nepieciešams nepārtraukti papildināt savas zināšanas un prasmes. Tāpēc viens no Aktuāru asociācijas biedra statusa uzturēšanas priekšnoteikumiem un nosacījumiem ir aktuāra profesionālā tālākizglītība (turpmāk tekstā arī - CPD).

Aktuāru asociācija ir organizācija, kas pati uztur profesionālisma prasības un formulē kritērijus šo prasību izpildei un kontrolei. Tāpēc Aktuāru asociācija pieņem un nosaka par obligātu saviem biedriem profesionālās tālākizglītības Nolikumu.

Profesionālās tālākizglītības saturs

Katrs Aktuāru asociācijas biedrs strādā kādā amatā un pilda noteiktus darba pienākumus. Amati un pienākumi var būt ļoti atšķirīgi, tāpēc profesionālās tālākizglītības Nolikums neparedz konkrētas tālākizglītības tēmas. Aktuāram pašam, ņemot vērā savu amatu, darba specifiku un darba pienākumus, ir jānosaka savas profesionālās tālākizglītības nepieciešamības ar mērķi uzturēt augstu profesionālās varēšanas līmeni. Tomēr, tālākizglītības tēmām ir jāatbilst kaut vienai no tematiskajām grupām, kas ir raksturīgas aktuāra profesionālajam darbam:

- Risku klasifikācija, risku mērīšana, risku vērtības modelēšana;
- Risku minimizācija vai nodošana (piemēram, pārapirošināšana, valūtas riska apdrošināšana (hedžēšana) utt.);
- ERM (Enterprise risk management), risku pārvaldība un tās regulācija finanšu iestādēs;
- Aktīvu/saistību modelēšana;
- Finanšu pārskati, Starptautiskie grāmatvedības standarti, Starptautiskie finanšu pārskatu standarti (to pielietošana un interpretācija);
- Konkrētu apdrošināšanas veidu problēmas un to risinājumi (piemēram, mirstības attīstība, veselības apdrošināšanas un pensiju sistēmas utt.);

- Globālo ekonomisko, finanšu, ekoloģisko utt. procesu ietekme uz apdrošināšanas darbību.

Profesionālās tālākizglītības formas

Nolikums nenosaka par obligātu kādu noteiktu tālākizglītības formu, tās var būt visdažādākās, piemēram:

- Aktuāru asociāciju vai to apvienību semināri, vasaras skolas vai citi organizēti pasākumi;
- Zinātniskās vai praktiskās konferences, semināri, kongresi utt.;
- Speciāli organizēti mācību kursi (tai skaitā distances mācības vai e-kursi);
- Citi organizēti pasākumi.

Saskaņā ar Aktuāru asociācijas statūtiem aktuāru izglītības, zinātnes un prakses veicināšana ir viens no Aktuāru asociācijas darbības uzdevumiem, tāpēc par profesionālās tālākizglītības formu tiek uzskatīta arī asociācijas biedra pedagoģiskā un/vai zinātniskā darbība.

Nozīmīga profesionālās tālākizglītības forma ir aktuāra individuālais darbs un profesionālās literatūras studijas.

Gadījumā, ja Aktuāru asociācijas biedrs strādā būtiski atšķirīgā profesijā, biedrs laicīgi iesniedz Aktuāru asociācijas Valdei motivētu iesniegumu par tematiskajām jomām, kurās viņš realizēs savu individuālo profesionālās tālākizglītības programmu. Valde izskata iesniegumu nākamajā Valdes sēdē un izvērtē, vai individuālā profesionālā tālākizglītības programma atbilst Nolikuma prasībām, un informē iesnieguma iesniedzēju par pieņemto lēmumu.

Profesionālās tālākizglītības uzskaitē

Lai profesionālās tālākizglītības process būtu pārskatāms, katrs Aktuāru asociācijas biedrs pastāvīgi veic savas profesionālās tālākizglītības uzskaiti.

Dalība organizētos pasākumos (dokumentāri apstiprināta) tiek uzskaitīta kā CPD formālās stundas. Profesionālās literatūras studijas tiek uzskaitītas kā CPD neformālās stundas.

Apgūto CPD apjomu katrs biedrs vērtē pats, taču, lai panāktu viendabīgu apjoma vērtēšanu, ir jāievēro sekojošas vadlīnijas:

- viena semināra, konferences, cita organizēta pasākuma diena ir pielīdzināma 5 formālajām stundām;
- viena raksta studijas ir pielīdzināmas 1 - 2 neformālajām stundām, vienas grāmatas studijas – 10 neformālajām stundām;
- lekciju kurss, ko biedrs viena semestra garumā pasniedz aktuāru izglītības jomā, tiek pielīdzināts 5 – 10 formālajām stundām (atkarībā no apjoma);
- zinātnisks raksts vai uzstāšanās publiskā pasākumā (konferencē, seminārā) par tematiem, kas atbilst profesionālās tālākizglītības tematiskajām jomām, tiek pielīdzināta 10 – 20 profesionālās tālākizglītības formālajām stundām.

Profesionālās tālākizglītības minimālais apjoms

Aktuāru asociācijas biedram (AAB) divu kalendāro gadu laikā ir jāapgūst vismaz 60 profesionālās tālākizglītības stundas, no kurām:

- 20 formālās stundas;
- 40 neformālās stundas.

Aktuāru asociācijas asociētajiem biedriem (AAAB) minimālais tālākizglītības stundu skaits nav noteikts.

Profesionālās tālākizglītības prasību izpildes kontrole

Katru gadu līdz 31.janvārim katrs Aktuāru asociācijas biedrs (AAB) un Aktuāru asociācijas asociētais biedrs (AAAB) iesniedz Aktuāru asociācijas Valdei atskaiti par iepriekšējā kalendārajā gadā apgūto profesionālās tālākizglītības apjomu. Atskaites formu apstiprina Valde. Valde apkopo informāciju par biedru profesionālās tālākizglītības aktivitātēm un ziņo par to kārtējā Kopsapulcē.

Profesionālās tālākizglītības prasību nepildīšanas sekas

Ja Aktuāru asociācijas biedrs (AAB) vai Aktuāru asociācijas asociētais biedrs (AAAB) Nolikumā noteiktajā termiņā neiesniedz atskaiti par iepriekšējā kalendārajā gadā apgūto profesionālās tālākizglītības apjomu, Valde no biedra pieprasa rakstveida paskaidrojumu. Par pamatotiem iemesliem atskaites neiesniegšanai var tikt atzīta ilgstoša slimošana, bērna kopšanas atvaļinājums vai tamlīdzīgi objektīvi iemesli.

Ja Aktuāru asociācijas biedrs (AAB) vai Aktuāru asociācijas asociētais biedrs (AAAB) 2 kalendāros gadus pēc kārtas neiesniedz atskaiti par iepriekšējā gadā apgūto profesionālās tālākizglītības apjomu, Valde sagatavo lēmumu par biedra izslēgšanu no Aktuāru asociācijas un iesniedz to izskatīšanai biedru Kopsapulcē. Kopsapulce, lemjot par biedra izslēgšanu no Aktuāru asociācijas, ņem vērā biedra paskaidrojumus.

Ja Aktuāru asociācijas biedrs (AAB) nav izpildījis profesionālās tālākizglītības minimālā apjoma prasības, Valde no biedra pieprasa paskaidrojumu. Par pamatotiem iemesliem minimālā apjoma profesionālās tālākizglītības prasības neizpildei var tikt atzīta ilgstoša slimošana, bērna kopšanas atvaļinājums vai tamlīdzīgi objektīvi iemesli.

Ja Aktuāru asociācijas biedrs (AAB) 2 kalendāros gadus pēc kārtas nav izpildījis profesionālās tālākizglītības minimālā apjoma prasības, Valde sagatavo lēmumu par Aktuāru asociācijas biedra (AAB) pārcelšanu Aktuāru asociācijas asociētā biedra (AAAB) kategorijā un iesniedz to izskatīšanai Kopsapulcē. Kopsapulce, lemjot par Aktuāru asociācijas biedra (AAB) pārcelšanu Aktuāru asociācijas asociētā biedra (AAAB) kategorijā, ņem vērā biedra paskaidrojumus.

Asociācijas biedru kandidāti un Profesionālās tālākizglītības prasības

Lai gan uz Aktuāru asociācijas biedru kandidātiem profesionālās tālākizglītības prasības neattiecas, biedru kandidāti tiek aicināti sagatavot un iesniegt atskaiti par iepriekšējā gadā apgūto profesionālās tālākizglītības apjomu. Šajā atskaitē uzrāda arī iepriekšējā gadā nokārtotos aktuāra izglītības mācību kursus un paveikto aktuāra izglītības mācību kursu apgūšanā.

PIELIKUMS

Atbalsta materiāli:

1. CONTINUAL PROFESSIONAL DEVELOPMENT (CPD) GUIDELINES OF THE ACTUARIAL ASSOCIATION OF EUROPE (AAE) [Elektroniskais resurss] Nosaukums no tīmekļa lapas. Pieejas veids: tīmeklis
https://actuary.eu/wp-content/uploads/2021/10/2021.10.01_CPD_Guidelines_FINAL.pdf
Resurss aprakstīts 2024. gada martā.
2. UK Actuarial CPD General information [Elektroniskais resurss] Nosaukums no tīmekļa lapas. Pieejas veids: tīmeklis
<https://actuaries.org.uk/learn/continuing-professional-development/cpd-general-information/>
Resurss aprakstīts 2024. gada martā.